

Številka: 546-37/2021-1621-1

Datum: 30.12.2021

IZJAVA KOORDINACIJSKEGA ORGANA O POLITIKI NA PODROČJU BOJA PROTI GOLJUFIJAM

UVOD

Urad RS za okrevanje in odpornost v vlogi koordinacijskega organa Načrta za okrevanje in odpornost (v nadaljevanju NOO) je za boj proti goljufijam zavezan k vzdrževanju visokih pravnih, etičnih in moralnih standardov ter upoštevanju načel integritete, objektivnosti in poštenosti. Boj proti goljufijam je tudi osnovni temelj pri upravljanju s sredstvi Mehanizma za okrevanje in odpornost. Le-te nimajo zgolj potencialnega finančnega učinka, ampak tudi škodujejo ugledu države, ki je odgovorna za učinkovito in gospodarno upravljanje s sredstvi.

Izraz goljufija se pogosto uporablja za opis raznovrstnih kršitev, vključno s tatvino, korupcijo, poneverbo, podkupovanjem, ponarejanjem, goljufivim prikazovanjem, nedovoljenim dogovarjanjem, pranjem denarja in skrivanjem materialnih dejstev. Pogosto vključuje zavajanje za pridobitev osebne koristi zase, za povezano ali tretjo osebo ali za izgubo za drugo osebo, pri čemer je ključni element, ki goljufijo ločuje od nepravilnosti, namen. Goljufija nima le potencialnega finančnega učinka, ampak lahko tudi škodi ugledu organizacije, ki je odgovorna za učinkovito in gospodarno upravljanje sredstev. To je predvsem pomembno za javno organizacijo, odgovorno za upravljanje sredstev EU. Korupcija je zloraba pooblastil za osebno korist. Navzkrižje interesov obstaja, kadar je ogroženo nepristransko in objektivno izvajanje uradnih nalog osebe zaradi družinskih, čustvenih, političnih ali narodnostnih razlogov, gospodarskega interesa ali kakršnega koli drugega skupnega interesa, na primer z vložnikom ali prejemnikom sredstev EU.

Uspešen in učinkovit boj proti goljufijam je odvisen predvsem od medsebojnega prizadevanja in sodelovanja vseh nacionalnih organov. Vsak ima namreč svojo vlogo (in pristojnosti) pri

zaščiti finančnih interesov. Za preprečevanje goljufij in korupcije v okviru NOO je zato pomembno **skupno ukrepanje**, to je **skupna odgovornost** in obenem tudi **zaveza** vseh udeležencev izvajanja NOO. Pri tem pa ni mišljeno le preventivno ukrepanje in spoštovanje zakonov, temveč tudi oblikovanje pravne in politične ter etične kulture z jasnimi in nedvoumnimi sporočili oziroma poslanstvom o **ničelni toleranci do goljufij in korupcije**. S sankcioniranjem korupcijskih dejanj in goljufij se krepi pravna država, kot tudi družbena zahteva po pravičnosti in obsodbi teh dejanj.

Od vseh zaposlenih v koordinacijskem organu ter vseh vključenih institucij v izvajanje NOO se pričakuje uresničevanje te zaveze.

ODGOVORNOSTI

Koordinacijski organ ves čas pospešeno in proaktivno deluje na področju boja proti nepravilnostim, sumom goljufij in goljufijam z več aktivnostmi, ki bodo bolj podrobno opisane v različnih dokumentih koordinacijskega organa, med drugim tudi v Strategiji koordinacijskega organa za boj proti goljufijam, kakor tudi v Smernicah KO in Navodilih KO, predvsem v delu, ki se nanaša na specifična področja preverjanj. Navedeni dokumenti bodo objavljeni na intranetni strani in na spletni strani NOO.

Splošni cilj Strategije za boj proti goljufijam je vzpostaviti učinkovit in uspešen okvir boja proti goljufijam na področju koordiniranja in izvajanja NOO. Uresničitev splošnega strateškega cilja bo dosežena z uresnitvijo sledečih posebnih ciljev:

- Cilj 1: Krepitev etične kulture preprečevanja goljufij,
- Cilj 2: Izboljšanje upravljanja s tveganji goljufij na področju izvajanja NOO in zagotavljanje učinkovitega sistema nadzora in kontrol in
- Cilj 3: Izboljšanje medsebojnega sodelovanja z organi pristojnimi za odkrivanje, preiskavo in pregon goljufij na področju NOO.

V okviru koordinacijskega organa je splošna odgovornost za obvladovanje tveganj goljufije in korupcije prenesena na posamezne vodje notranjeorganizacijskih enot in predstojnikom koordinacijskega organa, da takoj pričnejo z obravnavo prijave in sprejmejo odločitve ali obstaja razumen sum goljufije, ki jo je organ po zakonu dolžan prijaviti organom pregona. Pri tem morata zaščititi identiteto zaposlenega, ki je prijavo podal.

Vsa poročila se obravnavajo z največjo zaupnostjo in v skladu z zakonodajo s področja varovanja tajnih in osebnih podatkov ter skladno s kodeksom etike javnih uslužbencev.

POROČANJE O GOLJUFIJAH

Ob ugotovitvi, da gre za razumen sum goljufije ali v primeru anonimne prijave znotraj koordinacijskega organa, bo le-ta sprejel Postopek ravnanja v primeru suma goljufij, ki zaposlenim zagotavlja, da:

- razumejo kam in kako morajo sporočiti sum goljufivega ravnanja ali nadzora,
- so lahko prepričani, da bo vodstvo ukrepalo in

- so lahko prepričani, da so njihove prijave zaupne in da vodstvo ne dopušča povračilnih ukrepov zoper zaposlene, ki sume goljufij prijavijo.

V kolikor gre za škodo na račun evropskih sredstev v okviru operacij, poteka postopek poročanja skladno s Smernicami in Navodili koordinacijskega organa, v delu, ki se nanaša na poročanje in spremljanje nepravilnosti s sredstvi Mehanizma za okrevanje in odpornost .

UKREPI ZA PREPREČEVANJE GOLJUFIJ

Koordinacijski organ je uvedel sorazmerne ukrepe za preprečevanje goljufij za vse primere, ki so se in se še bodo identificirali tekom izvajanja NOO. Uporablja predvsem nacionalne podatkovne zbirke in orodja in sicer AJPES, GVIN, ERAR, SUPERVIZOR, informacijski sistem v državni upravi (MFERAC) in druga orodja za podatkovno rudarjenje (na primer ARACHNE) ter zagotavlja, da se osebje zaveda tveganj goljufij in se usposablja na področju boja proti goljufijam.

Koordinacijski organ skladno s svojimi navodili in drugimi smernicami izvede natančen in takojšen pregled vseh primerov suma goljufije in dejanske goljufije, ki so se pojavili, da bi po potrebi izboljšal sistem notranjega upravljanja in nadzora.

ZAKLJUČEK

Goljufija se lahko izrazi na veliko načinov. Koordinacijski organ se je zavezal k spoštovanju politike **ničelne tolerance do goljufij** in korupcije ter ima zanesljiv nadzorni sistem, ki je zasnovan tako, da v največji izvedljivi meri preprečuje in odkriva dejanja goljufije ter popravlja njihov učinek, če se pojavijo.

To politiko in vse relevantne postopke in strategije podpira celotno vodstvo koordinacijskega organa, ki jih bo proaktivno pregledoval, stalno posodabljal in to zahteval tudi od nosilnih organov in drugih organov vključenih v izvajanje NOO.

mag. Janez Mravljak

v.d. direktorja